

**ДО**  
**ПРОФ. Д-Р ПЛАМЕН ДИМИТРОВ, ДМ**  
**ДИРЕКТОР НА НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И АНАЛИЗИ**

**КОПИЕ ДО**  
**ДОЦ. Д-Р СИЛВИ КИРИЛОВ, ДМ**  
**МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

***Относно: Необходимост от привеждане на МКБ-кодовете за хроничното бъбречно заболяване (ХБЗ) в Наредба 42\* в съответствие със съществуващата МКБ-10 класификация***

***Уважаеми проф. Димитров,***

През месец октомври 2024, в отговор на писмо от МЗ по повод становище на Асоциация на пациентите с бъбречни заболявания, ръководеният от мен Експертен съвет по Обща медицина, подкрепен от Национално сдружение на общопрактикуващите лекари в България, изпратихме до МЗ становище с ясно разписани основание и стъпки за въвеждане на алгоритъм за ранно откриване, при необходимост лечение и проследяване на хора с хронично бъбречно заболяване (ХБЗ). Имаме подкрепата на БЛС, както и на колегите нефролози.

За целта, първите две изключително важни стъпки са: съвременна диагностика, съобразно приетия международен консенсус и правилното класифициране и кодиране на ХБЗ по МКБ. Относно диагностиката вече са предприети стъпки от МЗ за промяна в нормативната уредба за въвеждане на UACR и изчисляване на eGFR.

Втората важна стъпка - фактическото „осветляване“ на заболяването и съществуването му в статистическия мир в България също изисква промяна. Това е основанието ми да се обърна към Вас с молба за съдействие за осъвременяване на съществуващата МКБ-10 класификация, която се използва в нашата страна, чрез включване на МКБ-кодове за хронично бъбречно заболяване (ХБЗ).

#### **1. Съвременна класификация на Хроничното бъбречно заболяване (ХБЗ) според скоростта на гломерулна филтрация (GFR) – KDIGO 2024**

Според съвременната класификация, ХБЗ преминава през няколко стадия (G1-G5). Последният е бъбречна недостатъчност (G5) като проява на ХБЗ. Поради липса на въведени МКБ кодове, към момента лекарите в България нямат възможност да отразят съществуването на ХБЗ. До известна степен, с изключение на „Бъбречна недостатъчност“, но не като част от ХБЗ, тъй като специфичен код N18.5 също липсва. В резултат, въпреки че около 850 млн. души в света страдат от ХБЗ в различен

стадий, официално такива в България няма. Убеден съм, че като специалист в областта на Социалната медицина, здравния мениджмънт и епидемиологията напълно разбирате евентуалните последици от поставения проблем.

#### CURRENT CHRONIC KIDNEY DISEASE (CKD) NOMENCLATURE USED BY KDIGO<sup>1</sup>

CKD is defined as abnormalities of kidney structure or function, present for a minimum of 3 months, with implications for health. CKD is classified based on Cause, Glomerular filtration rate (GFR) category (G1–G5), and Albuminuria category (A1–A3), abbreviated as CGA.

KDIGO: Prognosis of CKD by GFR and albuminuria categories				Persistent albuminuria categories		
				Description and range		
				A1	A2	A3
				Normal to mildly increased	Moderately increased	Severely increased
				<30 mg/g <3 mg/mmol	30–300 mg/g 3–30 mg/mmol	>300 mg/g >30 mg/mmol
GFR categories (mL/min/1.73 m <sup>2</sup> ) Description and range	G1	Normal or high	≥90			
	G2	Mildly decreased	60–89			
	G3a	Mildly to moderately decreased	45–59			
	G3b	Moderately to severely decreased	30–44			
	G4	Severely decreased	15–29			
	G5	Kidney failure	<15			

Green: low risk (if no other markers of kidney disease, no CKD); Yellow: moderately increased risk; Orange: high risk; Red: very high risk. GFR, glomerular filtration rate.

## 2. Достъпни за използване от лекарите МКБ-кодове у нас (N18, ICD-10)

- 18.0 – Терминален стадий на бъбречна болест
- N18.8 – Други прояви на хронична бъбречна недостатъчност
- N18.9 – Хронична бъбречна недостатъчност, неуточнена

## 3. Съществуващи МКБ-кодове за ХБЗ в Европа (N18, ICD-10), СЗО

В международната практика и според класификацията на Световната здравна организация (СЗО)<sup>2</sup>, в ICD-10 са включени следните кодове за ХБЗ:

### **N18** Chronic kidney disease

**Incl.:** chronic renal failure

Use additional code, if desired, to identify underlying disease.

Use additional code, if desired, to identify presence of hypertension.

#### **N18.1** Chronic kidney disease, stage 1

Kidney damage with normal or increased GFR (≥ 90 mL/min)

#### **N18.2** Chronic kidney disease, stage 2

Kidney damage with mild decreased GFR (60-89 mL/min)

#### **N18.3** Chronic kidney disease, stage 3

Kidney damage with moderately decreased GFR (30-59 mL/min)

#### **N18.4** Chronic kidney disease, stage 4

Kidney damage with severely decreased GFR (15-29 mL/min)

### **N18.5 Chronic kidney disease, stage 5**

End stage kidney disease:

- in allograft failure
- NOS
- on dialysis
- without dialysis or transplant

Renal retinitis ([H32.8\\*](#))

Uraemic:

- apoplexia† ([I68.8\\*](#))
- dementia† ([F02.8\\*](#))
- neuropathy† ([G63.8\\*](#))
- paralysis† ([G99.8\\*](#))
- pericarditis† ([I32.8\\*](#))

### **N18.9 Chronic kidney disease, unspecified**

Chronic renal impairment

Chronic uraemia NOS

Diffuse sclerosing glomerulonephritis NOS

---

### **N19 Unspecified kidney failure**

**Incl.:** Renal insufficiency NOS

Uraemia NOS

**Excl.:**

kidney failure due to hypertension ([I12.0](#))

uraemia of newborn ([P96.0](#))

*Посочените кодове са описани в международните стандарти, включително на страниците на НЦОЗА.<sup>3</sup>*

---

### **N18 Хронична бъбречна болест (липсва: включително хронична бъбречна недостатъчност)**

При необходимост от идентифициране на съпътстващо заболяване се използва допълнителен код.

При необходимост от идентифициране на хипертония се използва допълнителен код.

#### **N18.1 Хронично бъбречно заболяване, стадии 1**

Бъбречна увреда с нормално или повишено GFR ( $\geq 90$  mL/min)

#### **N18.2 Хронично бъбречно заболяване, стадии 2**

Бъбречна увреда с леко понижено GFR (60-89 mL/min)

#### **N18.3 Хронично бъбречно заболяване, стадии 3**

Бъбречна увреда с умерено понижено GFR (30-59 mL/min)

#### **N18.4 Хронично бъбречно заболяване, стадии 4**

Бъбречно увреда със силно понижено GFR (15-29 mL/min)

#### **N18.5 Хронично бъбречно заболяване, стадии 5**

Краен стадии на бъбречно заболяване:

- с отхвърлен алографт

- БДУ
- на диализа
- без диализа или трансплант
- Бъбречен ретинит † (N32.8\*)
- Уремичен:
  - апopleксия † (I68.8\*)
  - деменция † (F02.8\*)
  - невропатия † (G63.8\*)
  - парализа † (G99.8\*)
  - перикардит † (I32.8\*)

**N18.9 Хронична бъбречна болест, неуточнена**  
 Хронична уремия БДУ  
 Дифузен склерозиращ гломерулонефрит БДУ

**Въвеждането на допълнителни МКБ-кодове за всички стадии на ХБЗ (G1-G5) е от изключително значение за:**

- Поставяне на коректна и прецизна диагноза на пациентите с ХБЗ
- Коректната дигитализация и статистика. Това ще даде възможност за точна отчетност и мониторинг на състоянието на пациентите с ХБЗ, което е ключово за планиране и осъществяване на здравни политики.
- Създаване на регистър на пациентите с ХБЗ. Без въвеждането на специфични кодове за всички стадии на ХБЗ е невъзможно да се изгради национален регистър, който да отразява реалния брой засегнати пациенти.
- Съответствие с международните стандарти

Уважаеми проф. Димитров, обръщам се с молба към Вас и колегите от Националния център по обществено здраве и анализи да предприемете необходимите действия за въвеждане на допълнителните МКБ-кодове за ХБЗ в рамките на съществуващата МКБ-10 и искрено се надявам да се случи в кратък срок, тъй като това води след себе си посочените по-горе положителни ефекти.

Оставам на разположение за обсъждане, при необходимост.

**С уважение!**

**Доц. д-р Любомир Киров, дм**

**Главен координатор на Експертен съвет по Обща медицина към МЗ**

**Председател на НСОПЛБ**

**17. 01. 2025 г.**

**Източници:**

1. *KDIGO 2024 Clinical Practice Guidelines for the evaluation and management of CKD, Kidney International (2024) 105 (Suppl 4S), S117–S314*

2. <https://icd.who.int/browse10/2019/en#/N18.5>

3. [МКБ-10 – Международна статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето](#) (МКБ-10 в WORD-формат)

\*Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на класификационни статистически системи за кодиране на болестите и проблемите, свързани със здравето, и на медицинските процедури